

Platni promet u Republici Hrvatskoj

Delić, Manuela

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:169151>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij računovodstva

Manuela Delić

PLATNI PROMET U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad iz kolegija Bankarstvo

Završni rad iz predmeta	<i>Bankarstvo</i>
ocijenjen ocjenom	<i>5 (5)</i>
Osijek, <i>17-9</i>	20 <i>19</i>
Potpis nastavnika: <i>[Signature]</i>	

I RAZINA OBRAZOVANJA

Osijek, 2019.

Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij računovodstva

Manuela Delić

PLATNI PROMET U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad iz kolegija Bankarstvo

Kolegij: Bankarstvo

JMBAG: 00102201768

E-mail: mdelic@efos.hr

Mentor: Prof. dr. sc. Branko Matić

Osijek, 2019.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Professional study of Accounting

Manuela Delić

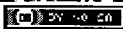
PAYMENT SYSTEM IN THE REPUBLIC OF CROATIA

Final paper

Osijek, 2019.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavlvenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: **Manuela Delić**

JMBAG: **0010220176**

OIB: **49286286026**

e-mail za kontakt: **delic.manuela177@gmail.com**

Naziv studija: **Stručni studij računovodstva**

Naslov rada: **Platni promet u Republici Hrvatskoj**

Mentor/mentorica diplomskog rada: **Prof. dr. sc. Branko Matić**

U Osijeku, 13.9.2019. godine

Potpis Manuela Delić

SAŽETAK

Platni promet Republike Hrvatske je izrazito bitna stavka sveukupnog gospodarstva. Imajući na umu kako je novac sredstvo plaćanja koje ima jako veliku ulogu u ljudskom životu te kako je razina cijene važan financijski pokazatelj jedne zemlje, platni promet teži sigurnosti, stabilnosti i očuvanju novca. Hrvatska narodna banka, koja je ujedno i središnja banka u Republici Hrvatskoj, je institucija koja ima nadzor nad platnim prometom i koja ga redovito kontrolira te propisuje razna pravila i standarde kojih se svaki sudionik platnog prometa mora pridržavati. Platni sustavi u Republici Hrvatskoj omogućuju odvijanje međubankovnih plaćanja na zakonom propisani način. Projekt Sepa je osnovan u svrhu olakšanog plaćanja unutar Europske unije u kojemu se transakcije izvršavaju u eurima pomoću jedinstvenih modela i postupaka. U radu će se obraditi komparativna analiza naknada najčešćih usluga platnog prometa u tri različite banke te analiza naknada usluga platnog prometa za studente i umirovljenike. Na kraju će se zaključiti u kojoj banci su najviše ili najniže naknade određenih usluga.

Ključne riječi: platni promet, središnja banka, Hrvatska narodna banka, platni sustavi, Projekt Sepa

ABSTRACT

The payment system of the Republic of Croatia is an extremely important item of the overall economy. Bearing in mind that money is a means of payment that plays a very large role in human life and that the level of price is an important financial indicator of a country, the payment system strives for security, stability, and preservation of money. The Croatian National Bank, which is also the central bank in the Republic of Croatia, is an institution that oversees the payment system and regularly controls it, and prescribes various rules and standards that each payment participant must adhere to. Payment systems in the Republic of Croatia allow for interbank payments to be made in a legally prescribed manner. The Sepa project was established for the purpose of facilitating intra-EU payments, in which transactions are executed in euro using unique models and procedures. The paper will deal with the comparative analysis of fees of the most common payment services in three different banks and the analysis of fees of payments services for students and pensioners. Finally, it will be concluded which bank has the highest or lowest fees for certain services.

Keywords: payment system, central bank, Croatian National Bank, Sepa Project

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Hipoteza.....	1
1.3. Metodologija.....	1
1.4. Sadržaj i struktura rada	1
2. DEFINICIJA PLATNOG PROMETA	3
2.1. Zakon o platnom prometu	4
2.2. Nacionalni odbor za platni promet	4
2.3. Projekt Sepa	5
3. PLATNI SUSTAVI U REPUBLICI HRVATSKOJ	7
3.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP).....	7
3.2. Nacionalni kliriniški sustav (NKS).....	8
3.3. TARGET2	8
3.4. EuroNKS	9
4. ULOGA HRVATSKE NARODNE BANKE U PLATNOM PROMETU ...	10
4.1. Nadzor platnog prometa	10
4.2. Licenciranje.....	11
4.3. Ograničena mreža.....	11
5. KOMPARATIVNA ANALIZA NAKNADA USLUGA PLATNOG PROMETA U ADDIKO D.D, OTP BANKA HRVATSKA D.D I PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.....	12
5.1. Tekući račun kao usluga u platnom prometu u analizirane tri banke	12
5.2. Žiroračun kao usluga u platnom prometa u promatrane tri banke	15
5.3. Analiza naknada usluga platnog prometa za studente u navedenim bankama.....	18
5.4. Analiza naknada usluga platnog prometa za umirovljenike u promatranim bankama	20
6. ZAKLJUČAK.....	22
Literatura	24

Popis slika	26
Popis grafikona	26

1. UVOD

Kao neizostavan dio gospodarskog sustava svake zemlje javlja se platni promet čija je temeljna funkcija omogućiti sigurnu i učinkovitu uporabu novca kao sredstva plaćanja kao i izvršavanja bezgotovinskih platnih transakcija. Institucija koja je odgovorna za funkcioniranje platnog prometa i koja ima nadzor nad cjelokupnim financijskim sustavom i njezinih sudionika je središnja banka. U Republici Hrvatskoj postoji niz zakona i podzakonskih akata kojim se uređuje funkcioniranje platnog prometa kako bi svojim sudionicima omogućila da bezbrižno sudjeluju u platnom prometu.

1.1. Predmet i cilj rada

U završnom radu se nastojalo teoretski obraditi platni promet kao i platne sustave u Republici Hrvatskoj. Objasnjena je i sama uloga Hrvatske središnje banke te je prikazana komparativna analiza naknada usluga tekućeg i žiro računa, on-line bankarstva te paketa za studente i umirovljenike u Addiko Bank d.d, OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d..

1.2. Hipoteza

U završnom radu postavlja se sljedeća hipoteza: „Postoji razlika u visini naknada usluga platnog prometa u Addiko Bank d.d, OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.“

1.3. Metodologija

Kako bi završni rad bio prikazan u što potpunijem i jasnijem smislu, korištene su razne znanstvene metode. Prvi dio završnog rada, u kojemu su nabrojane i objašnjene uloge platnog prometa, platnog sustava kao i Hrvatske središnje banke, je obuhvaćen deskriptivnom i klasifikacijskom metodom. Komparativna metode je korištena u drugom dijelu rada gdje je napravljena komparativna analiza naknada usluga platnog prometa u Addiko Bank d.d, OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.

1.4. Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad sastoji se od šest poglavlja. U prvome poglavlju pod nazivom „*Uvod*“, navode se predmet i cilj rada, hipoteza, izvori podataka i metode istraživanja te struktura rada. U drugome poglavlju pod nazivom, „*Definicija platnog prometa*“ je objašnjena definicija platnog prometa, naveden je i objašnjen najvažniji zakon kojim je uređeno funkcioniranje platnog prometa, a to je Zakon o

platnom prometu. Treće poglavlje, *Platni sustavi u Republici Hrvatskoj*, je usmjereno na četiri platna sustava preko kojih se izvršava platni promet u Republici Hrvatskoj. U četvrtom dijelu rada pod nazivom „*Uloga Hrvatske narodne banke u platnom prometu*“, je pobliže objašnjena uloga Hrvatske narodne banke u platnom prometu te sastavnice preko kojega nadzire cjelokupni financijski sustav. Peto poglavlje završnog rada prikazuje komparativnu analizu naknada usluga platnog prometa u Addiko Bank d.d, OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. Šesti dio rada je zaključak te je na kraju rada prikazan pregled literature i prikaza korištenih u radu.

2. DEFINICIJA PLATNOG PROMETA

Prema Gregurek, Vidaković (2013) platni promet predstavlja financijski krvotok gospodarskog sustava svake zemlje. Stoga je iznimno bitno da platni promet bude organiziran tako da omogući sigurnu i učinkovitu uporabu novca kao sredstva plaćanja. Stvaranjem regulatornih osnova za platni promet u zemlji i donošenjem podzakonske regulative, stvorene su pretpostavke za razvoj učinkovitijeg i racionalnijeg platnog sustava na zadovoljstvo njihovih korisnika i cjelokupnog gospodarskog sustava.

Pojam platni promet također podrazumijeva sva plaćanja u kunama između poslovnih subjekata te plaćanja u drugim valutama između sudionika u platnom prometu. Sudionike u platnom prometu čine domaći poslovni subjekti i sugrađani kao i strane pravne fizičke osobe.

„Platni promet podrazumijeva obavljanje definiranih poslovnih naloga i poslovnih transakcija koje su podijeljene po kronološkom slijedu, počevši od otvaranja računa do izvješćivanja o promjenama stanja na računima. Poslovi platnog prometa su:

- otvaranje, vođenje i zatvaranje računa sudionika,
- vođenje registra računa sudionika,
- provjera ispravnosti i obrada naloga za plaćanje
- isplata i uplata gotovog novca
- knjiženje transakcija na računima
- slanje i primitak platnih transakcija u sustave za obračun međubankovnih plaćanja
- izvješćivanje sudionika i imatelja računa o stanju i promjenama na računu,
- pohrana i čuvanje dokumentacije s podacima o platnom prometu.“

(Gregurek, Vidaković, 2013:103)

Republika Hrvatska donosi niz zakona kada je u pitanju funkcioniranje platnog prometa, a to su: Zakon o platnom prometu koji ujedno predstavlja i najvažniji zakon kojim se regulira platni promet u Hrvatskoj, Zakon o provedbi uredbi Europske unije iz područja platnog prometa, Zakon o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata, Zakon o elektroničkom novcu, Zakon o deviznom poslovanju, kao i drugi propisi Europske unije.

2.1. Zakon o platnom prometu

Kako je prethodno rečeno, zakon o platnom prometu je jedan od najvažnijih zakona kojim se uređuje funkcioniranje platnog prometa. Njime se uređuju platne usluge kao i njihovi pružatelji, obveze pružatelja platnih usluga, institucije za platni promet te platni sustavi. S aspekta plaćanja i uporabe instrumenata plaćanja, platni promet se dijeli na gotovinski, bezgotovinski i obračunski platni promet.

Gotovinsko plaćanje predstavlja izravnu predaju gotovog novca između sudionika, odnosno uplatu gotovog novca na račun kao i isplatu novca s računa koji je vođen od strane ovlaštene organizacije. Uplata gotovog novca može se izvršiti pomoću naloga koji se može podnijeti svim bankama, dok se nalog za isplatu gotovog novca podnosi banci koja je nadležna za račun platitelja. Dva su obrasca gotovinskog plaćanja, uplatni nalog i isplatni nalog.

Bezgotovinsko plaćanje, kao i što sam naziv kaže, predstavlja plaćanje u kojem je izostavljena gotovina. Takav način plaćanja postaje sve zastupljeniji zbog izuzetno brzog razvoja internetskog bankarstva. Sredstva se prenose s računa platitelja na račun primatelja pomoću kartica te drugih suvremenih načina plaćanja. Postoji jedan obrazac za bezgotovinsko plaćanje, a to je nalog za prijenos sredstava.

2.2. Nacionalni odbor za platni promet

Nacionalni odbor za platni promet osnovan je 24. veljače 2003. sa sjedištem u Zagrebu. Sastoji se od 16 članova koji su imenovani od strane potpisnice Sporazuma o osnivanju. Članovi odbora su: Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija, Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska udruga banaka. „Temeljne zadaće Nacionalnog odbora za platni promet povezane su sa svim aspektima funkcioniranja platnog prometa u zemlji. Tako Odbor:

- definira i predlaže poduzimanje zajedničkih mjera u platnom prometu kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakonskih propisa iz različitih područja,
- potiče prihvaćanje i primjenu novih rješenja u platnom prometu u cilju postizanja većeg stupnja sigurnosti i učinkovitosti,

- daje inicijativu za uspostavu suradnje između institucija nadležnih za donošenje propisa koji su usko povezani s obavljanjem poslova platnog prometa u zemlji, a po potrebi i inicijativu za izmjenu važećih zakonskih i podzakonskih propisa,
- prati razvoj i predlaže primjenu novih usluga i servisa u platnom prometu radi boljeg i kvalitetnijeg odnosa između banke i njezinih komitenata,
- utvrđuje probleme u odvijanju platnog prometa u zemlji i predlaže rješenja za njih,
- afirmira daljnji razvoj platnog prometa u zemlji na tržišnim načelima i suprotstavlja se monopolnim interesima u platnom prometu bilo koje financijske institucije u zemlji i
- predlaže smjernice razvoja platnog sustava u zemlji u skladu s direktivama EU-a i prihvaćenim međunarodnim standardima.“

(Hrvatska narodna banka, <https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/nacionalni-odbor-za-platni-promet>)

2.3. Projekt Sepa

SEPA (engl. *Single Euro Payments Area*), predstavlja projekt na razini Europske unije kojim se omogućuje stvaranja tržišta za platne usluge u kojemu građani, poslovni subjekti i javna tijela mogu izvršavati bezgotovinske platne transakcije u eurima pomoću jedinstvenih modela i postupaka. SEPA se sastoji od jedne valute (euro), jednog seta platnih instrumenata, zajedničke pravne osnove, zajedničkih tehničkih standarda, infrastrukture za obradu platnih transakcija i zajedničkih poslovnih pravila. Cilj SEPA-ine inicijative teži uspostavljanju jedinstvenih sustava platnog prometa. SEPA-u čine 36 država: sve članice Europske unije te Island, Norveška, Švicarska, Monako, San Marino, Lihtenštajn, Andora i Vatikan.

SEPA Scheme Countries and Territories

European Payments Council	
1. Austria	22. Malta
2. Belgium	23. Monaco
3. Bulgaria	24. Netherlands
4. Croatia	25. Norway
5. Cyprus	26. Poland
6. Czech Republic	27. Portugal
7. Denmark	(incl. Azores - 28 and Madeira - 29)
8. Estonia	30. Romania
9. Finland	31. San Marino
10. France (incl. Alsace - 10)	32. Slovakia
11. France (incl. overseas territories of French Guiana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint Barthélemy, French part of Saint Martin, Saint Pierre and Miquelon)	33. Slovenia
12. Germany	34. Spain
13. Greece	(incl. Canary Islands - 35)
14. Hungary	36. Sweden
15. Iceland	(incl. Gibraltar - 37)
16. Ireland	37. Switzerland
17. Italy	38. United Kingdom
18. Latvia	(incl. Gibraltar - 37)
19. Liechtenstein	40. British Crown Dependencies:
20. Lithuania	Guernsey - 41, Jersey - 42, Isle of Man - 43
21. Luxembourg	44. Vatican City State / Holy See
	45. Principality of Andorra

Slika 1 : Područja obuhvaćena Projektom SEPA

Izvor: European Payments Council, www.europeanpaymentscouncil.eu/ (28.8.2019.)

3. PLATNI SUSTAVI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Platni sustav u Republici Hrvatskoj jest platni sustav čiji je najmanje jedan sudionik pružatelj platnih usluga koji je odobrenje za pružanje platnih usluga dobio od Hrvatske narodne banke i čiji je upravitelj osoba definirana odredbama Zakona o platnom prometu. Platnim sustavom upravlja upravitelj platnog sustava. Upravitelj platnog sustava može biti pravna osoba osnovana u Republici Hrvatskoj, i to: kreditna institucija, institucija za elektronički novac, mala institucija za elektronički novac, institucija za platni promet, mala institucija za platni promet, druga pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj osnovana kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću ili koja može upravljati platnim sustavom prema posebnom zakonu, Hrvatska narodna banka i podružnica pravne osobe iz druge države sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. (Hrvatska narodna banka, <https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/licenciranje/platni-sustavi>)

Prema Gregurek, Vidaković (2013), platni sustavi, prema veličini, mogu biti:

1. sustavi malih (engl. retail) plaćanja, relativno malih svota između kupaca i dobavljača (putem banke) koji su najčešće fizičke osobe. On se poravnava (engl. settlement) po završetku ciklusa ili na kraju dana;
2. sustavi velikih plaćanja, u pravilu između banaka relativno velikih svota.

U Republici Hrvatskoj se međubankovna plaćanja odvijaju pomoću četiri platna sustava:

- Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP)
- Nacionalni kliriniški sustav (NKS)
- TARGET2
- EuroNKS

3.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP)

Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP) predstavlja platni sustav unutar kojega se odvijaju razne platne transakcije. Riječ je o velikim iznosima koji su izraženi u kunama. Kao što je već rečeno, postoje razne platne transakcije koje su dio platnog sustava kao što su platne transakcije čija je svrha provođenje mjera monetarne politike Hrvatske narodne banke, platne transakcije koje se

provode kako bi se banke osposobile gotovim novcem, platne transakcije koje su povezane sa transakcijom financijskih instrumenata i druge platne transakcije.

Hrvatska narodna banka (HNB), kreditne institucije kao što su banke i štedne banke čije je sjedište u RH, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Srednje klirniško depozitarno društvo predstavljaju sudionike HSVP-a. Navedeni sudionici moraju zadovoljiti posebna pravila rada, operativne postupke i standarde koji su propisani od strane Hrvatske narodne banke. Namira platnih transakcija za svakog sudionika se odvija preko računa koje otvara i vodi račun HNB, a obavlja se tijekom obračunskog dana.

3.2. Nacionalni klirniški sustav (NKS)

Nacionalni klirniški sustav je jedan od platnih sveobuhvatnih sustava koji omogućuje međubankovna plaćanja u kunama između sudionika NKS-a. Sudionici u NKS-u su Hrvatska narodna banka (HNB), kreditne institucije te Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Oni se dijele na posredne i neposredne, a pravila rada koja moraju biti zadovoljena od strane sudionika propisuje HNB. Financijska agencija (FINA) ima ulogu upravitelja i vlasnika NKS-a te donosi upute kojima regulira operativne postupke i cjenik usluga NKS-a, dok HNB predstavlja agenta namire u NKS-u.

Nks je osnovan s ciljem stvaranja učinkovitog, pouzdanog i promptnog bezgotovinskog plaćanja između depozitnih institucija, a njegove osnove čine međubankovna plaćanja u neto multilateralnom načelu.¹ (Vidaković, Gregurek; 2013:122)

3.3. TARGET2

„TARGET2 (engl. *Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system*) je sustav s jedinstvenom tehničkom platformom – engl. *Single Shared Platform* (SSP) kojom zajednički upravljaju u ime Eurosustava Banca d'Italia, Banque de France i Deutsche Bundesbank. Europska središnja banka glavno je nadzorno tijelo sustava TARGET2.“ (Hrvatska narodna banka, TARGET 2, www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/platni-sustavi/target2)

¹ Neto multilateralno načelo predstavlja izračun neto pozicija na obračunskim računima, koje su rezultat kontinuiranog obračuna platnih transakcija zadanih na teret i u korist obračunskih računa tijekom radnog dana u NKS-u. (Vidaković, Gregurek; 2013:123)

TARGET2 je razvijen od strane središnje banke EU-a kako bi omogućio sigurno i efikasnu namirnu platnih transakcija u eurima prema RTGS² načelu (engl. *Real Time Gross Settlement*) te kako bi olakšao provođenje monetarne politike EU-a.

„TARGET2 je centralizirani sustav koji nudi istu razinu usluge svim svojim sudionicima i koji se u smislu pravne strukture sastoji od više platnih sustava RTGS, nacionalnih komponenti sustava TARGET2. Planiranje i strukturiranje nacionalnog procesa migracije te uspostava i operativno upravljanje nacionalnom komponentom TARGET2-HR u nadležnosti su Hrvatske narodne banke. TARGET2-HR nacionalna komponenta započela je s produkcijskim radom 1. veljače 2016. u skladu s Nacionalnim planom migracije na SEPA.“ (Hrvatska narodna banka, TARGET 2, www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/platni-sustavi/target2)

3.4. EuroNKS

EuroNKS platni je sustav koji obrađuje međubankovne platne transakcije SEPA kreditnih transfera u eurima. Platni sustav EuroNKS započeo je s radom 6. lipnja 2016 u skladu s Nacionalnim planom migracije na SEPA. (Hrvatska narodna banka, www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/platni-sustavi/euronks)

² RTGS predstavlja nacionalni sustav namire u kojemu se transakcije odvijaju u realnom vremenu.

4. ULOGA HRVATSKE NARODNE BANKE U PLATNOM PROMETU

Hrvatska narodna banka ima nekoliko izrazito važnih uloga u platnom prometu. Osim što je glavni sudionik u platnom prometu, središnja banka kontrolira sve aspekte poslovanja drugih banaka. S kontrolom počinje nakon što bankama izda dozvolu za poslovanje. Isto tako, HNB upravlja i nadgleda platni sustav kao i njegove sudionike, vodi račune Republike Hrvatske i račune kreditnih institucija, izdaje novčanice i kovance te ostale uloge.

Kao i što je već objašnjeno u dijelu završnog rada koji se osvrnuo na platne sustave, središnja banka je od značajne važnosti. Vlasnik je i upravitelj Hrvatskog sustava velikih plaćanja i TARGET2-HR te propisuje pravila rada, postupke i standarda koje moraju zadovoljiti sudionici platnih sustava.

Siguran i pouzdan platni promet je ietkako važan za ekonomski i financijski sustav kao i za sve sudionike. Kako bi sustav platnog prometa bio stabilan, potrebno je konstatno uređivanje i unaprjeđivanje od strane HNB-a.

4.1. Nadzor platnog prometa

Kako bi Hrvatska narodna banka pridonijela sigurnosti i stabilnosti financijskog sustava, obavlja nadzor nad institucijama koje sudjeluju u platnom prometu, institucijama koje djeluju na području elektroničnog novca te platnim sustavima. Za nadzor nad platnim sustavima su zadužena i druga nadležna tijela u Republici Hrvatskoj te nadležna tijela drugih država.

„Hrvatska narodna banka obavlja nadzor nad institucijama za platni promet tako što prikuplja i analizira izvješća i informacije te kontinuirano prati poslovanje institucija za platni promet, obavlja izravni nadzor nad poslovanjem institucija za platni promet i nalaže nadzorne mjere. Nadzor nad institucijama za elektronički novac prikupljanjem i analizom izvješća i informacija koje su institucije za elektronički novac obvezne dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci i kontinuiranim praćenjem poslovanja institucija za elektronički novac, obavljanjem izravnog nadzora nad poslovanjem institucija za elektronički novac, svih njihovih podružnica, trećih fizičkih ili pravnih osoba preko kojih obavljaju distribuciju i iskup elektroničkog novca, zastupnika preko kojih pružaju platne usluge i pružatelja usluga eksternalizacije i nalaganjem nadzornih mjera. Nadzor platnih sustava jest provjera posluje li platni sustav u skladu sa zakonskim i podzakonskim

odredbama, provjera funkcionira li platni sustav sigurno i stabilno te je li platnom sustavu osiguran pristup na propisan način.“ (Hrvatska narodna banka, <https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/nadzor-platnog-prometa>)

4.2. Licenciranje

Licenciranje predstavlja postupak kojem je obuhvaćena procjena propisane dokumentacije koja je podnesena Hrvatskoj narodnoj banci od strane podnositelja zahtjeva. Nakon podnošenog zahtjeva Hrvatska narodna banka izdaje razna odobrenja, kao što su odobrenja za pružanje platnih usluga, izdavanje elektroničkog novca, odobrenje za rad platnog sustava te mogućnost obavljanja mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjanjača. Isto tako, podnositelj zahtijeva se upisuje u odgovarajući registar koji je vođen od strane Hrvatske narodne banke.

4.3. Ograničena mreža

„Hrvatska narodna banka je nadležno tijelo kojem su pružatelji usluga ograničene mreže obvezni dostaviti obavijest ako ukupna vrijednost izvršenih platnih transakcija tijekom prethodnih 12 mjeseci premaši iznos od 7.500.000,00 kuna. Obveznici su obavješćivanja pružatelji usluga ograničene mreže – trgovačka društva, trgovci pojedinci i obrtnici koji obavljaju jednu ili obje aktivnosti iz članka 5. točke 11. podtočaka a) i b) Zakona o platnom prometu (u nastavku teksta: pružatelji usluga) ako je ukupna vrijednost platnih transakcija izvršenih provođenjem tih aktivnosti tijekom prethodnih 12 mjeseci premašila iznos od 7.500.000,00 kuna. Aktivnosti iz članka 5. točke 11. Zakona o platnom prometu za koje je propisana obveza obavješćivanja jesu aktivnosti koje se temelje na platnim instrumentima koji se mogu upotrebljavati samo ograničeno i koji ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta: omogućuju imatelju stjecanje robe ili usluga samo u prostorijama izdavatelja ili unutar ograničene mreže pružatelja usluga u okviru izravnoga trgovačkog ugovora s profesionalnim izdavateljem i mogu se upotrebljavati samo za stjecanje vrlo ograničenog izbora robe ili usluga.“ (Hrvatska narodna banka, <https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/ogranicena-mreza>)

5. KOMPARATIVNA ANALIZA NAKNADA USLUGA PLATNOG PROMETA U ADDIKO D.D, OTP BANKA HRVATSKA D.D I PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D

Još otkako su se pojavile prve banke, novčanik nije više jedino mjesto u kojemu se može čuvati novac. Postoje razni računi koji imaju svoju svrhu, a namijenjeni su svim generacijama, od osnovnih računa kao što su tekući i žiro račun do onih računa sa posebnim pogodnostima za studente i umirovljenike. Ne postoji osoba koja nema nekakv oblik računa u banci i koja na neki način nije sudionik platnog prometa. Upravo iz takvih razloga banke vode više različitih računa kako bi obuhvatile sve generacija, a uz to pružile razne pogodnosti. Određene skupine, kao što su umirovljenici i studenti imaju pravo na razne pogodnosti te su naknade za njihove usluge malo niže kao što će biti prikazano u narednim analizama koje će se napraviti u nastavku završnog rada.

5.1. Tekući račun kao usluga u platnom prometu u analizirane tri banke

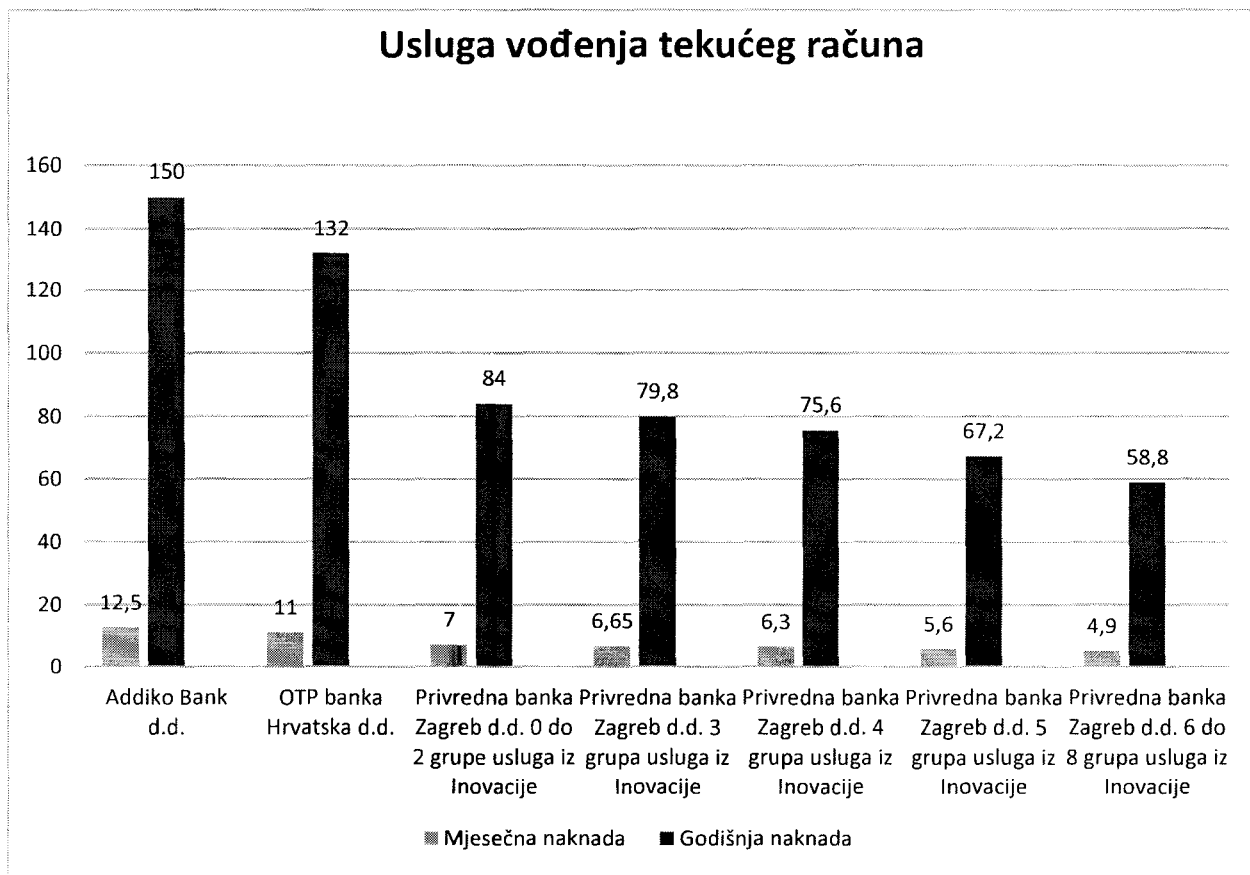
„Tekući račun je transakcijski račun koji banka otvara na zahtjev potrošača u svrhu primanja redovitih ili povremenih uplata i obavljanja isplata u granicama raspoloživih sredstava na računu. Pritom se u raspoloživa sredstva uključuje i iznos okvirnoga kredita (prešutnog ili dopuštenog prekoračenja – minusa po računu).“ (Hrvatska narodna banka, www.hnb.hr/-/tekuci-racun)

Pomoću odgovarajućeg ugovora, koji se se zaključuje na nedoređeno vrijeme, otvara se tekući račun. Sredstva na računu predstavljaju depozit po viđenju koji je uključen u sustav za osiguranje depozita do iznosa utvrđenim zakonom. Nakon zaključenja ugovora izdaje se obvezni platni instrument, a to je kartica tekućeg računa. Njezina svrha je omogućiti ljudima da svakodnevno i jednostavno mogu raspoložiti sredstvima na svome tekućem računu. Isto tako, omogućuje uplatu i isplatu gotovine na bankomatima, plaćanje putem POS uređaja te beskontaktno plaćanje.

Kreditne institucije nude mogućnost dopuštenog prekoračenja po računu uz uvjet redovitih priljeva na tekući račun. Tako raspoloživa sredstva na računu čine zbroj vlastitih sredstava i iznosa dopuštenoga prekoračenja koji ovisi o visini redovitih primanja. Iako je zbog dopuštenog prekoračenja stanje na tekućem računu itekako uvećano, ne preporučuje se kao izvor dugoročnog financiranja zbog visine kamatnih stopa koje koja pripada skupina najviših

kamata na kredite koji se odobravaju potrošačima. U slučaju manjih primanja, kreditna institucija ima pravo smanjiti ili ukinuti dopušteno prekoračenje. Postoji i pojam prešutnog (prihvaćenog) ograničenja pod kojim se podrazumijeva iznos novčanih sredstava koji je prešutno stavljen na raspolaganja od strane kreditne institucije. Taj iznos prelazi pozitivno stanje na računu ili iznos dozvoljenog prekoračenja. Nedopušteno prekoračenje ili nedopušteni minus je stanju u kojemu se zateknu osobe koje se izlažu riziku i ne koriste sredstva dopuštenog prekoračenja racionalno i oprezno. Ukoliko se takvo stanje učestalo ponavlja kreditna institucija ima pravo otkazati ugovor.

Grafikon 1 prikazuje visinu naknada za usluge vođenja tekućeg računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.. Kao što je prikazano u grafikonu, najvišu naknadu za vođenje tekućeg računa ima Addiko Bank d.d. te mjesečno iznosi 12,50 kn, dok godišnje naknada iznosi 150,00 kn. Nešto malo nižu naknadu ima OTP banka Hrvatska d.d. u mjesečnom iznosu od 11,00 kn, a godišnjem 132,00 kn. Privredna banka Zagreb d.d. ima itekako niže naknade te pruža lepezu mogućnosti i popusta. Inovacija je mogućnost koju nudi PBZ pomoću koje korisnici mogu ostvariti velike popuste ako se odluče koristiti više grupa proizvoda u PBZ-u. Ukoliko je osoba korisnik 0 do 2 grupe proizvoda koja obuhvaća transakcijski račun i On-line bankarstvo i mobilno bankarstvo, mjesečno će se vođenje tekućeg računa platiti 7,00 kn, a godišnje 84,00 kn. Grupa 3 nudi mogućnost besplatnih kreditnih kartica te će zbog toga se mjesečni iznos naknade vođenja tekućeg računa uz korištenje kreditnih kartica smanjiti i iznosit će 6,65 kn, a godišnje 79,80 kn. Grupa 4 također nudi mogućnost korištenja kartica, ali se za njih naplaćuje članarina koja ovisi o vrsti kartice koja se izabere. Mjesečna naknada tada iznosi 6,30, dok godišnja 75,60 kn. Grupu 5 čine krediti u PBZ-u te će tada naknada mjesečno iznositi 5,60 kn, a godišnje 67,20 kn. Ako je osoba korisnik svih 8 grupa proizvoda u PBZ-u koja obuhvaća oročenu štednju, štednju u PBZ stambenoj štedionici te udjele fondova u PBZ Investu tada će naknada mjesečno biti najniža i iznositi će 4,90 kn, a godišnja 58,80 kn.

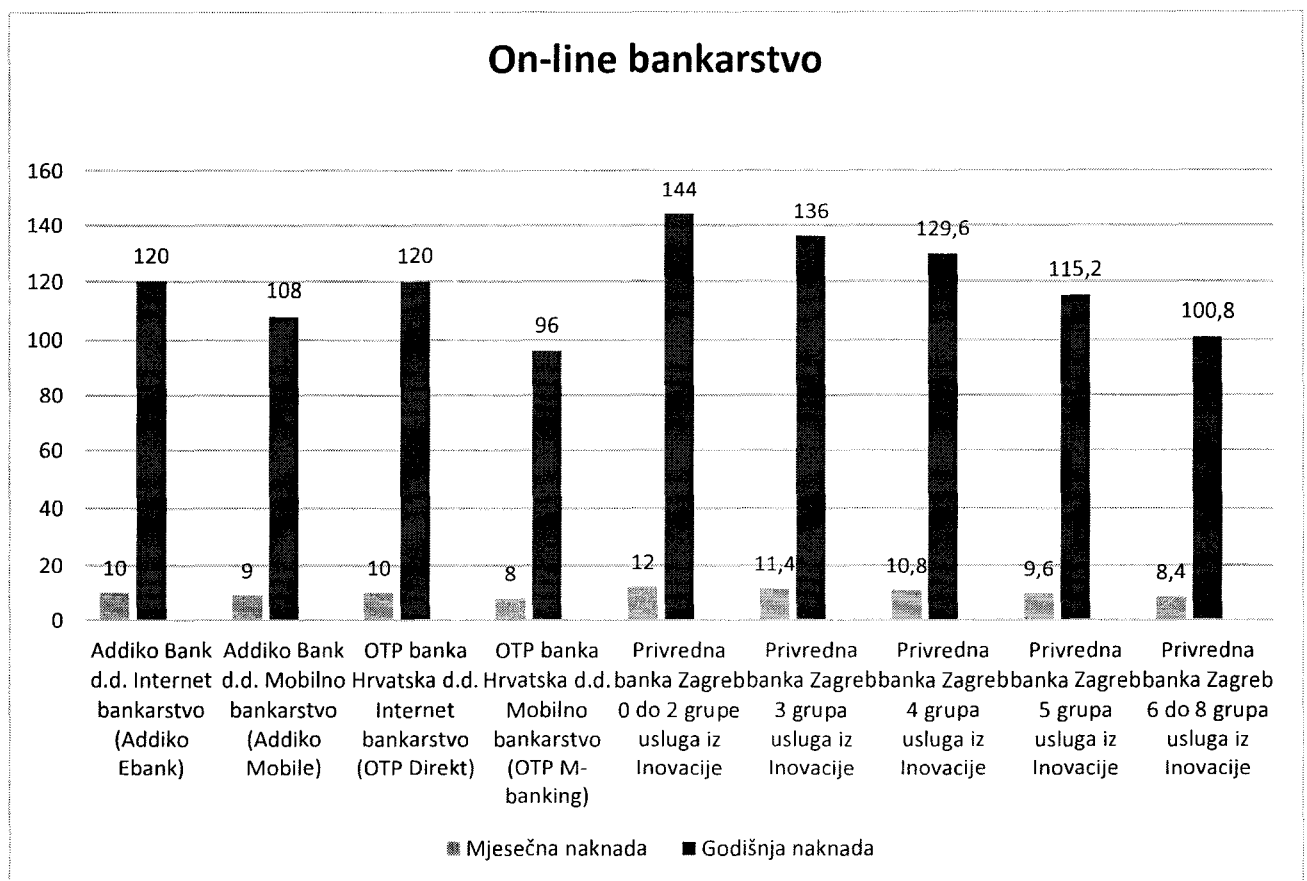
Grafikon 1 : Visina naknade za uslugu vođenja tekućeg računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

Napredan razvoj tehnologije su iskoristile i banke kako bi privukle klijente. Sve više ljudi, a pogotovo mladi, koriste on-line bankarstvo te im to predstavlja jedan od uvjeta prilikom odabire banke u kojoj bi željeli postati korisnik. On-line bankarstvo pruža razne mogućnosti korisniku, od uvida u stanje na računu bez odlaska u banku, prijenosa novca, plaćanja, kupovine GSM bonova i ostale mogućnosti.

Grafikon 2 prikazuje visinu naknada za usluge on-line bankarstva u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.. Internet bankarstvo u Addiko Bank d.d. pod nazivom Addiko Ebank čija je mjesečna naknada 10,00 kn, a godišnja 120,00 kn. Mobilno bankarstvo pod nazivom Addiko Mobile mjesečno iznosi 9,00 kn, a godišnje 108,00 kn. OTP banka Hrvatska d.d. također nudi usluge internet i mobilnog bankarstva pod nazivom OTP Direkt i OTP m-banking, mjesečne naknade za usluge su 10 i 8 kn, a godišnje 120 i 96 kn.

Privredna banka Zagreb d.d. za grupu proizvoda 0 do 2 mjesečna nakanda iznosi 12 kn, a godišnja 144 kn. Grupa 3 mjesečnu naknadu naplaćuje 11,40, a godišnju 136 kn. Za grupu 4,5 i 6 do 8 mjesečna naknada iznosi 10,80 kn, 9,60kn, i 8,40kn, a godišnja 129,60 kn, 115,20 kn i 100,80 kn. Može se zaključiti da najvišu naknadu za uslugu on-line bankarstva ima Privredna banka Zagreb d.d. u grupi proizvoda 0 do 2. Najnižu naknadu za uslugu on-line bankarstva ima OTP banka Hrvatska d.d. za mobilno bankarstvo.

Grafikon 2 :Visina naknade za uslugu vođenja tekućeg računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

5.2. Žiroračun kao usluga u platnom prometa u promatrane tri banke

Žiroračun je vrsta transakcijskog računa koja je namijenjena fizičkim osobama koje imaju povremena primanja. To su primanja poput rente, honorara itd., različitih stipendija, nagrada učenika na natjecanjima te radom učenika i studenata na sezonskim i drugim poslovima. Za razliku

od tekućeg računa koji ima mogućnost dopuštenog prekoračenja, žiro račun ne nudi takvu mogućnost te je raspolaganje sredstvima omogućeno do iznosa vlastitih sredstava.

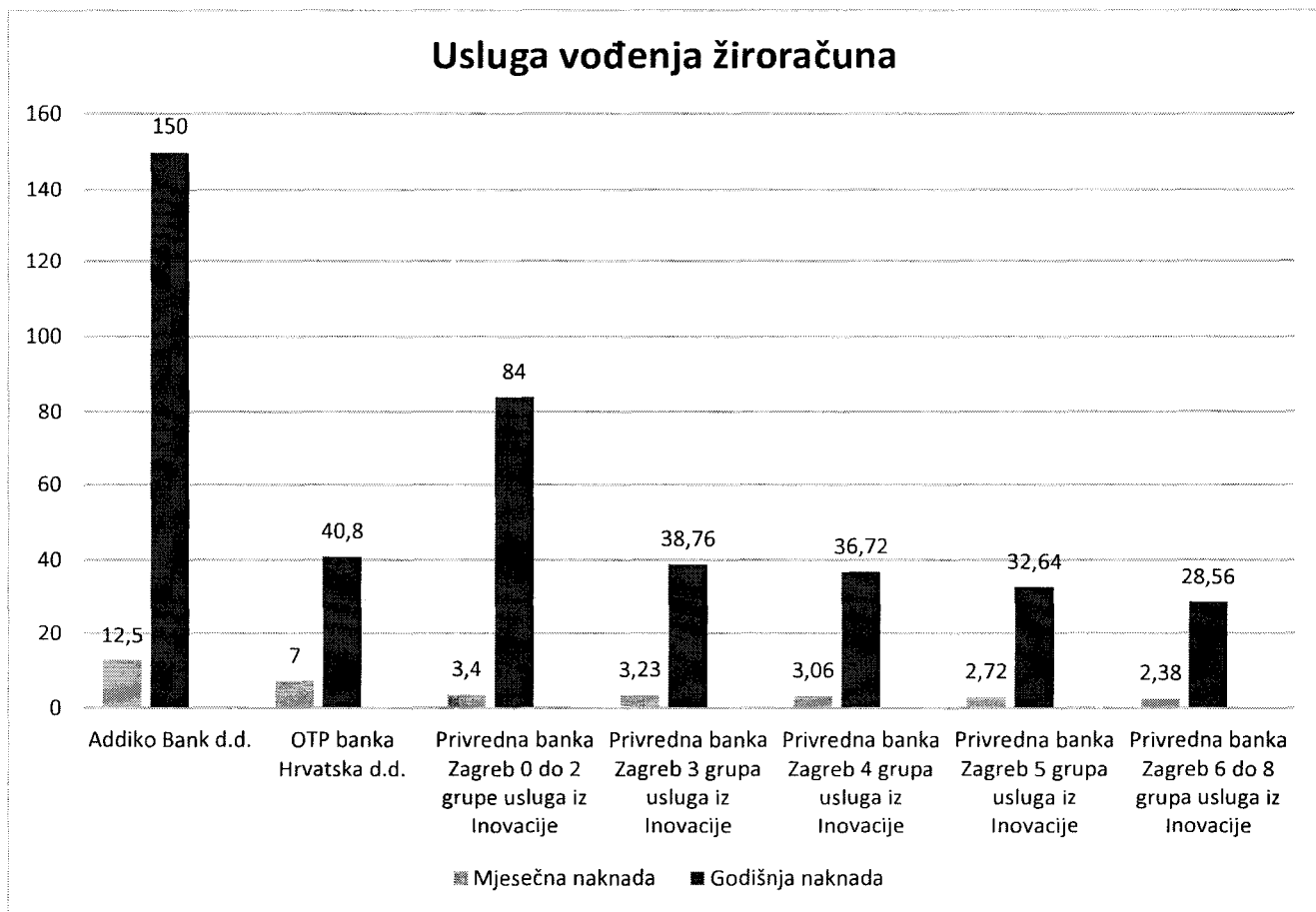
„Račun za plaćanje s osnovnim uslugama jest račun za plaćanje u kunama koji omogućuje obavljanje sljedećih usluga:

1. otvaranje, vođenje i zatvaranje računa
2. polaganje novčanih sredstava na račun
3. podizanje gotovog novca
4. usluge izvršenja sljedećih platnih transakcija:
5. izravna terećenja
6. platne transakcije preko platne kartice uključujući plaćanja na internetu i
7. kreditni transferi, uključujući trajne naloge, na terminalima, šalterima i preko sustava internetskog bankarstva.“

(Hrvatska narodna banka, www.hnb.hr/-/zioracun)

Svaka osoba koja ima zakonito boravište u EU-u i osobe koje nemaju dozvolu za boravak, ali su unutar EU-u sa pravnim ili stvarnim razlogom ima pravo na otvaranje i korištenje osnovnog računa. Zatvaranje računa se može obaviti bez naknade ukoliko je od dana sklapanja ugovora prošlo više od šest mjeseci.

Grafikon 3 prikazuje visinu naknada za usluge vođenja žiroračuna računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. Kao što je prikazano u grafikonu, najvišu naknadu za vođenje žiroračuna ima Addiko Bank d.d. te mjesečno iznosi 12,50 kn, dok godišnje mjesečna naknada iznosi 150,00 kn. Nešto malo nižu naknadu ima OTP banka Hrvatska d.d. u mjesečnom iznosu od 7,00 kn, a godišnjem 40,80 kn. Privredna banka Zagreb d.d. za grupu proizvoda 0 do 2 mjesečna naknada iznosi 3,40 kn, a godišnja 84 kn. Grupa 3 mjesečnu naknadu naplaćuje 3,23 kn, a godišnju 38,76 kn. Za grupu 4,5 i 6 do 8 mjesečna naknada iznosi 3,06 kn, 2,72 kn, i 2,38 kn, a godišnja 36,72 kn, 32,64 kn i 28,56 kn. Može se zaključiti da najvišu naknadu za vođenje žiroračuna ima Addiko Bank d.d., a najnižu naknadu pruža Privredna banka Zagreb d.d. za 6 do 8 grupa iz usluge Inovacija.

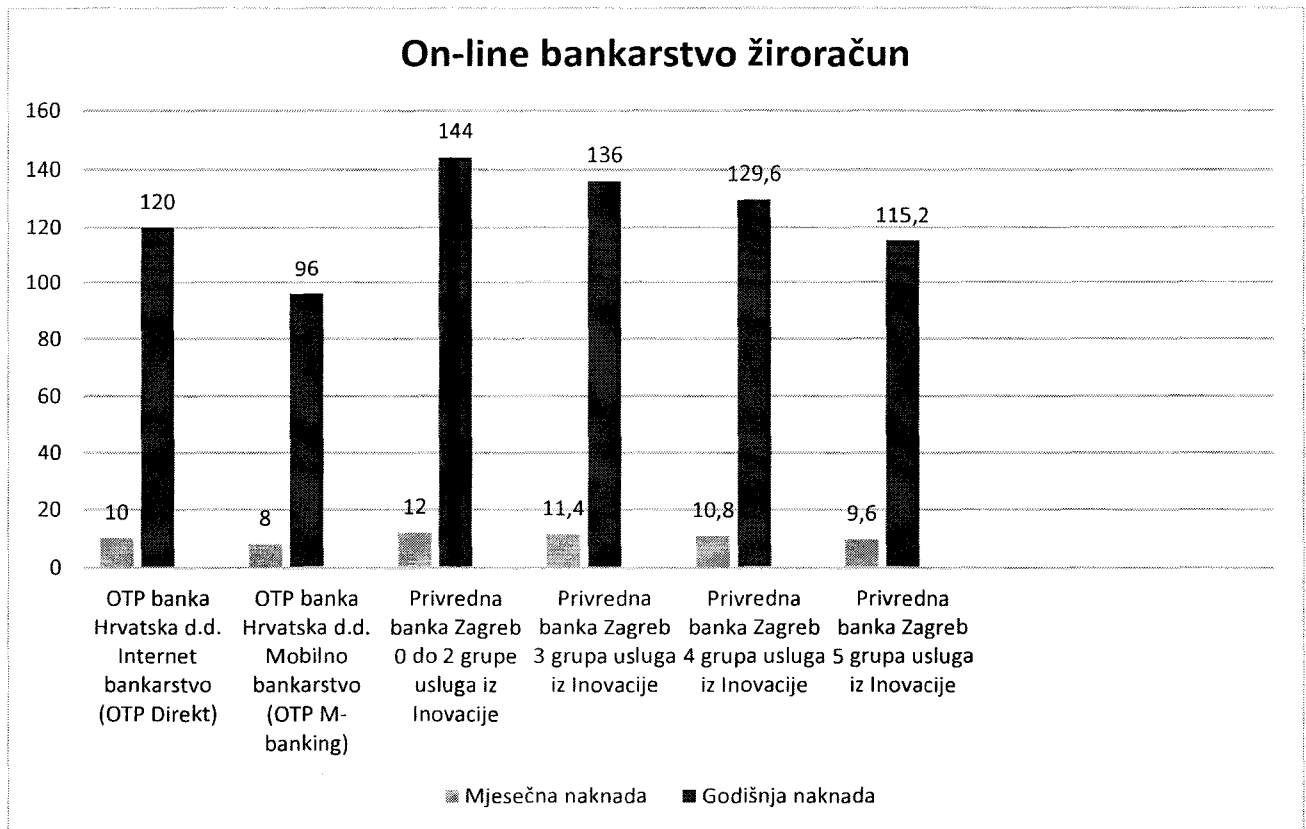

Grafikon 3: Visina naknade za uslugu vođenja žiroračuna računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

Kao i što postoji on-line bankarstvo koje nudi uvid u stanje tekućeg računa, postoji i on-line bankarstvo koje pruža uvid u stanje žiroračuna.

Grafikon 4 prikazuje naknade za usluge on-line bankarstva, OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., dok u Addiko Bank d.d. usluga za on-line bankarstvo za žiroračun nije dostupna. Naknade u ostalim bankama za on-line bankarstvo za žiroračun su jednake naknadama on-line bankarstva za tekući račun.

Grafikon 4 : Visina naknade za uslugu on-line bankarstva u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

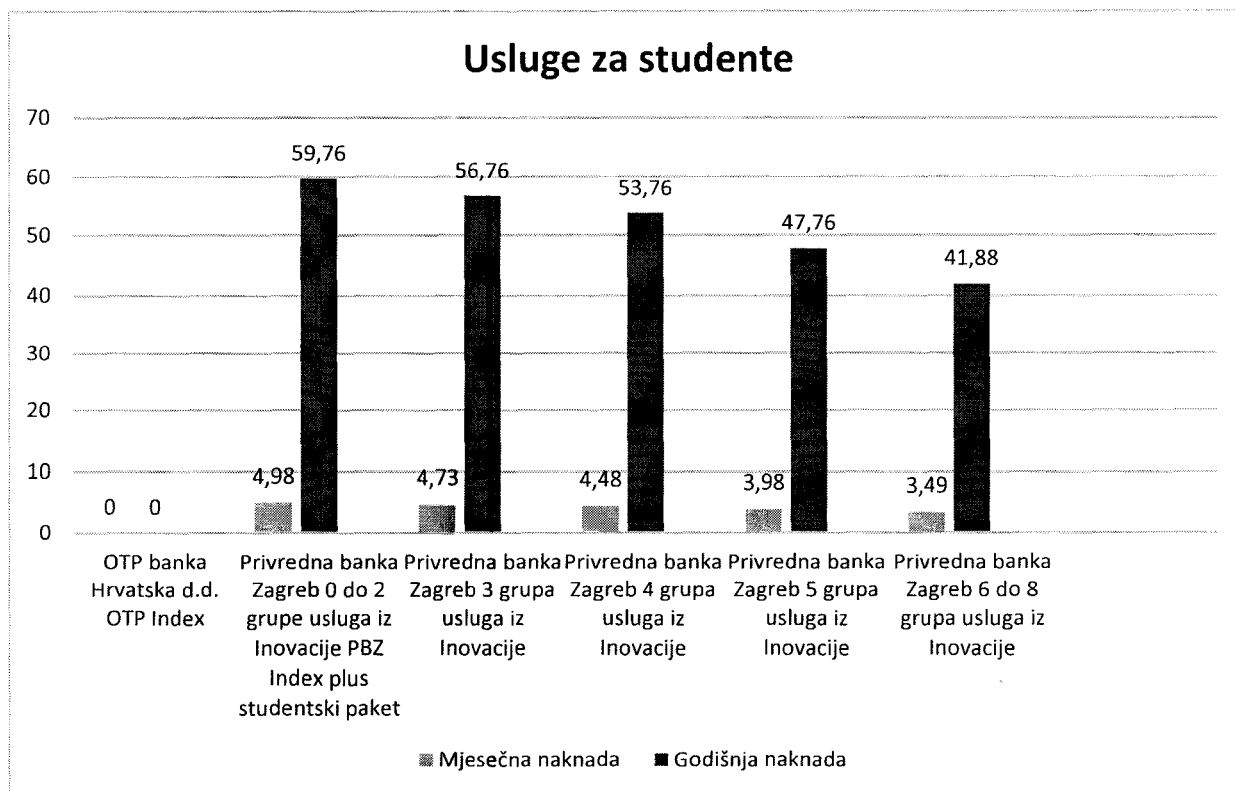
(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

5.3. Analiza naknada usluga platnog prometa za studente u navedenim bankama

U Hrvatskoj se posljednjih par godina dogodio porast broja studenata. Kako bi se olakšali troškove života i studija, odlučuju se za radove putem studentskog servisa i na taj način dolaze u doticaj s bankom. Iz tog razloga banke nude razne studentske pakete kako bi privukle što veći broj korisnika odnosno studenata. No, odabir banke koja nudi paket koji odgovara potrebama studenata nije lak zadatak. Veliki broj banaka pruža različite pogodnosti za studente, kao što je održavanje računa bez naknade, internet bankarstva koje je ujedno danas toliko rasprostranjeno, veliki broj bankomata i druge pogodnosti.

Grafikon 5 prikazuje visinu naknada za uslugu platnog prometa za studente u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. Usluga za studente u Addiko Bank d.d. nije dostupna. OTP banka Hrvatska d.d. nudi studentima OTP Index studentski paket koji uključuje

vođenje tekućeg, deviznog i žiro računa, kamatu na prekoračenje 5,30% , Visa web prepaid karticu bez članarine, on-line bankarstvo [OTP Direkt], on-line bankarstvo [OTP m-banking], vođenje tekućeg/deviznog računa [Dinamik štednje] 50% popusta potpuno besplatno, odnosno mjesečna i godišnja naknada iznose 0,00 kn. Privredna banka Zagreb d.d. nudi studentima PBZ Index plus studentski paket usluga koji se sastoji od: vođenja računa za 1 tekući račun u kunama, prekoračenja u visini 1.000 kn za 1 tekući račun u kunama (broj korištenja unutar 1.000 kn nije ograničen) i nominalne godišnje kamatne stope, fiksne, na iskorišteni iznos prekoračenja u visini 6,28%, obročne otplate platnom karticom u visini do 2 ukupno 1.000 kn za 1 tekući račun u kunama (broj plaćanja unutar 1.000 kn nije ograničen), vođenja računa za 1 tekući račun u stranoj valuti, vođenja računa za 1 žiro račun u kunama, ponavljajućeg kreditnog transfera [platne usluge izvršenja naloga za plaćanje] za prijenos salda žiro računa u kunama zatečenog na kraju dana, na tekući račun u kunama (broj prijenosa nije ograničen), izdavanja i redovnog obnavljanja Visa Inspire virtualne kartice za tekući račun u kunama (za vlasnika računa i za ovlaštene osobe), dostave elektroničkim putem jednom mjesečno redovnog izvotka za tekući račun u kunama, tekući račun u stranoj valuti te žiro račun u kunama, članarine sa 1 transakcijskog računa korisnika paketa za Online bankarstvo [PBZ digitalno bankarstvo] putem Interneta i Mobilne aplikacije, 1 osnovne PBZ Card Visa student kartice s limitom potrošnje u visini 2.000,00 kn za jednokratnu kupnju ili na rate. Privredna banka Zagreb za studente nudi sve veći popust na više grupa usluga. Mjesečne naknada 0 do grupe usluga iz Inovacija i 3 grupu usluga iz Inovacija iznose 4,98 kn i 4,73 kn. Godišnje naknade za te dvije grupe iznose 59,76 kn i 56,76 kn. Za grupe 4,5 6 do 8 usluga iz Inovacije, mjesečne naknade iznose 4,48kn, 3,98 kn, i 3,49 kn. Godišnje naknade iznose 53,76 kn, 47,76 kn i 41,88 kn. Najvišu naknadu za studente pruža Privredna banka Zagreb d.d. 0 do 2 grupa usluga iz Inovacije, a najnižu naknadu, odnosno vođenje paketa ta studente bez naknade pruža OTP banka Hrvatska d.d.

Grafikon 5: Visina naknade za uslugu platnog prometa za studente u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

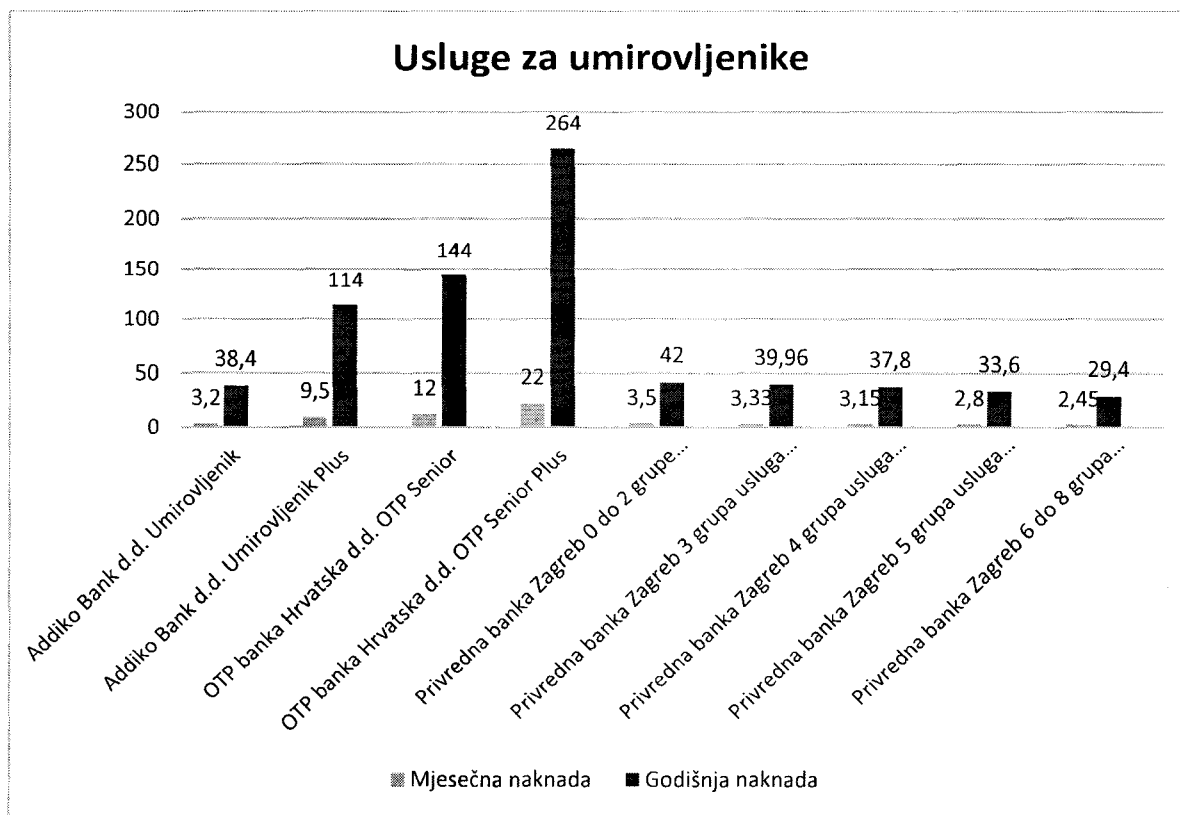
(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

5.4. Analiza naknada usluga platnog prometa za umirovljenike u promatranim bankama

Kao i studenti, umirovljenici imaju pravo na razne pakete sa posebnim pogodnostima od strane banaka. Zbog primanja koja nisu dovoljna da bi zadovoljila životni standard, upravo su oni razlog iz kojih banke imaju veliki broj korisnika te pružaju razne pogodnosti kako bi ih istima privukli.

Grafikon 5 prikazuje visinu naknada za usluge platnog prometa za umirovljenike u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.. Addiko Bank d.d. nudi umirovljenicima dva paketa pod nazivom Umirvljenik i Umirovljenik Plus, mjesečne naknade za ta dva paketa iznose 3,2 kn i 9,5kn. Godišnje naknade iznose 38,4kn i 114 kn. OTP banka Hrvatska d.d. također nudi dva paketa pod nazivom Senior i Senior plus uz naknade od 12 kn i 22 kn mjesečno i 144 kn i 265 kn godišnje. Privredna banka Zagreb za umirovljenike nudi sve veći popust na više grupa usluga. Mjesečne naknada 0 do grupe usluga iz Inovacija i 3 grupu usluga iz Inovacija iznose 3,5 kn i 3,33 kn. Godišnje naknade za te dvije grupe iznose 42 kn i 39,96

kn. Za grupe 4,5 6 do 8 usluga iz Inovacije, mjesečne naknade iznose 3,15kn, 2,8 kn, i 2,45kn. Godišnje naknade iznose 37,8 kn, 33,6 kn i 29,4kn. Najvišu naknadu za umirovljenike pruža OTP banka Hrvatska d.d. u svome paketu OTP Senior Plus, a najnižu naknadu Privredna banka Zagreb d.d. 6 do 8 grupa usluga iz Inovacije.

Grafikon 6 : Visina naknade za uslugu platnog prometa za umirovljenike u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama

(Izvor: <https://www.addiko.hr/>, <https://www.otpbanka.hr/>, <https://www.pbz.hr/> 28.8.2019.)

6. ZAKLJUČAK

Funkcioniranje države je nezamislivo bez platnog prometa koji čini financijski krvotok gospodarskog sustava. Upravo on određuje kako i na koji način će se upravljati najvažnijim sredstvom plaćanja - novcem. Stoga je važno osigurati najvišu razinu sigurnosti i učinkovitosti kako bi se platni promet odvijao na odgovarajući način. Republika Hrvatska donosi niz zakona kada je u pitanju funkcioniranje platnog prometa, a najvažniji zakon je Zakon o platnom prometu kojim se regulira platni promet u Hrvatskoj. Nacionalni odbor za platni promet ima nekoliko važnih uloga kao što su : predlaganje i poduzimanje zajedničkih mjera kako bi se osigurala primjena određenih zakonskih propisa, utvrđivanje problema u odvijanju platnog prometa u zemlji i predlaganju rješenja za njih i ostale uloge. Nacionalni odbor za platni promet je glavno upravljačko tijelo projekta Sepa u Republici Hrvatskoj. Projekt Sepa predstavlja projekt koji omogućuje izvršavanje bezgotovinskih platnih transakcija u eurima unutar Europske unije te joj je cilj uspostaviti jedinstveni sustav platnog prometa. Platni sustavi u Republici Hrvatskoj omogućuju odvijanje međubankovnih plaćanja na zakonom propisani način, ima ih četiri, a za njihovo funkcioniranje je zadužena Hrvatska narodna banka. Sva pravila i standarde kojih se mora pridržavati svaki sudionik platnih sustava propisuje HNB koja je, isto tako, vlasnik i upravitelj dva platna sustava, Hrvatskog sustava velikih plaćanja i TARGET2. Hrvatska narodna banka je središnja banka u Republici Hrvatskoj i kao takva ima izrazito važnu ulogu u platnom prometu. Osim što propisuje razna pravila i standarde, ona kontrolira i ima nadzor nad platnim prometom kao i nad njegovim sudionicima.

U završnom radu je napravljena komparativna analiza najčešćih usluga platnog prometa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. Uspoređene su naknade za uslugu vođenja tekućeg računa u tri navedene banke nakon čega se može zaključiti kako najvišu naknadu za tu uslugu ima Addiko Bank d.d., a najnižu Privredna banka Zagreb 6 do 8 grupa usluga iz Inovacije. Sve tri promatrane banke pružaju mogućnost on-line bankarstva te se može zaključiti da najvišu naknadu za uslugu on-line bankarstva ima Privredna banka Zagreb u grupi proizvoda 0 do 2. Najnižu naknadu za uslugu on-line bankarstva ima OTP banka Hrvatska d.d. za mobilno bankarstvo. Za vođenje usluga žiroračuna može se zaključiti da najvišu naknadu za žiroračuna ima Addiko Bank d.d., a najnižu naknadu pruža Privredna banka Zagreb d.d. za 6 do 8 grupa iz usluge Inovacija. Addiko Bank d.d nema dostupnu uslugu za on-line

bankarstvo za žiroračun. Naknade u ostalim bankama za on-line bankarstvo za žiroračun su jednake naknadama on-line bankarstva za tekući račun. Najvišu naknadu za studente pruža Privredna banka Zagreb d.d. 0 do 2 grupa usluga iz Inovacije, a najnižu naknadu, odnosno vođenje paketa ta studente bez naknade pruža OTP banka Hrvatska d.d., dok Addiko Bank d.d. nema dostupnu uslugu za studente. Sve tri banke pružaju određene usluge za umirovljenike. Najvišu naknadu za umirovljenike pruža OTP banka Hrvatska d.d. u svome paketu OTP Senior Plus, a najnižu naknadu Privredna banka Zagreb d.d. 6 do 8 grupa usluga iz Inovacije.

Literatura

Knjige:

1. Gregurek, M., Vidaković N. (2013). *Bankarsko poslovanje*. Zagreb: Visoko učilište EFFECTUS- visoka škola za financije i pravo
2. Matić, B. (2016.) *Monetarna ekonomija*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
3. Matić, B., Srb, V. (2003). *Bankarsko poslovanje*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku

Internetski izvori:

1. Hrvatska narodna banka.
URL: <https://www.hnb.hr/>
(28.8.2019.)
2. FINA
URL: <https://www.fina.hr/>
(28.8.2019.)
3. SEPA, Single Euro Payments Area
URL: <http://www.sepa.hr/>
(28.8.2019.)
4. European Payments Council
URL: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>
(28.8.2019.)
5. Europska središnja banka
URL: <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me/html/target2.hr.html>
(28.8.2019.)
6. Privredna Banka Zagreb
URL: <https://www.pbz.hr/>
(28.8.2019.)
7. OTP banka Hrvatska d.d.
URL: <https://www.otpbanka.hr/>
(28.8.2019.)

8. Addiko Bank d.d.

URL: <https://www.addiko.hr/>

(28.8.2019.)

Popis slika

Slika 1 : Područja obuhvaćena Projektom SEPA.....	6
---	---

Popis grafikona

Grafikon 1 : Visina naknade za uslugu vođenja tekućeg računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama.....	14
Grafikon 1 : Visina naknade za uslugu vođenja tekućeg računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama.....	15
Grafikon 3: Visina naknade za uslugu vođenja žiroračuna računa u Addiko Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama.....	17
Grafikon 4 : Visina naknade za uslugu on-line bankarstva u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama	18
Grafikon 5: Visina naknade za uslugu platnog prometa za studente u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama	20
Grafikon 6 : Visina naknade za uslugu platnog prometa za umirovljenike u OTP banka Hrvatska d.d. i Privredna banka Zagreb d.d., izraženo u kunama.....	21